

מסורת הש"ס

(א) לקמן כ"ב. ס"ג. (ב) חולין
ג. (תוס' שם פ"ב ע"פ
הירוש')

תורה אור השלם

י. טוב אשר לא תדור
בשחרור ולא תשלם:
קהלת ה' ד

גליון הש"ס

בבב"ן ד"ה כשהיה נזיר
ובב"א לא ראוי כדברי
רש"י: כ"כ תוס' ר"ש מיר
ד"ה הלאה היינו:

מוסר רש"י

בנדרותם נזירי
ובקרבן. וז"ל להזיר
עליו מין וזהו קרבן.
אלא משום שטעם לא
מחייב. שאין דרך כשרים
לשבע. ואי משום שטעם
זדוני. כיון דלא היינו
לא שבע שטעם זדוני
(דא"ר בשם ר' טוב אשר
לא תדור. לנל משה
כמעט לא אש תדור שלם.
ואולי הכי טוב אשר
לא תדור שטעם זדוני ולא
תשלם. הכי מפרש לה
ר' חזקוני (חולין ב.). ר'
יהודה אומר טוב מזה
ומזה נזיר ומשלים.
דכ"כ משמע טוב אשר לא
תדור משמור ולא תשלם.
אלא משמור ולא תשלם לא
שואו טוב מכלם (שם).

פירוש הרא"ש

פתי' בנזיר רש"י.
ד"ה קא מפרש שלם אמר
נזיר רש"י נדר נזיר
קרבן ובשבעה. ובגמ'
מפרש הכי משמור טוב
ורשעים רעילין לזדור כל
הני: בנזיר כשרים לא
אשר כ"כ. אפי' נזיר
כשרים כנזיר וזו קיום על
לא תדור שלם דמה שטעם
כשרים טעם לא תהיה
לדור כל: וז"ל נזיר כלל:
בנדרים. כל כשרים: נזיר
בנדר ובקרבן. שהשכרם
דנזיר נגזר דלא חיי לז'
תקלה כל תחלה נדבה
היטו שאמר הכי וז' אכל
נדר דלא תדור עליו חיי
לז' תקלה כל תחלה אכל
שטעם לא דלענין שטעם
לא שייך למזר נדבה הלכך
כשרים אין נשבעין כלל
אף על גב דאמרין לעיל
שנשבעין לקיים את המילה
היא: לא שטעם לא
אלא לזדור נעמלם: בג'
ורש"א בנזיר רש"י לא
נדרט. ס"ד דלא אמר
אלא בנזיר רשעים נדרים:
בנזיר רשעים היינו: עיי'
ד"ה היינו (בנדרים) עיי'
ד' לזדור שטעם ולא
השלים נזירי וחשנין לז'

רש"י

מתני' נזירי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר נזירי
רשעים משמע דלאו ככר יהא עליו נזירי רשעים וכיון דלא
הכי נדר נזירי ובקרבן ובשבעה ואם אכלו מחייב נזירות וקרבן
ושבעה דחייב נמי קרבן שבעה דדקדק של רשעים הוא שנוזרים

נזירות ובקרבן ושבעה והאי כי
אמר נזירי רשעים היו כמאל דלא
הרינו נזיר אם אכל היינו והאי עליו
כלום ולא מיתסר כהאי ככר: אכל
נזירי כשרים לא אמר כלום. שאין
דרכן של כשרים שנוזרים כדמפרש
וכל שכן דאין נשבעין ואחרי לא אמר
כלום ולא מיתסר כהאי ככר: אכל
נזירי כשרים. של כשרים ואכלו
חייב נזיר ובקרבן אכל לא נשבעה
דכשרים עניני דמתנדבין נזירות
ובקרבן נדבך נדבה אכל נשבעה
אין נשבעין כלל משום הכי אינו חייב
משום שבעה: בגמ' ודלא הכי
קאמר נזירי רשעים לא נדרט. כיון
דלאו לא מפרש מיד דלא אמר הכי
הוא עליו נזירי רשעים אלא נכנס
קאמר דלא הי' ק"ק נזירי רשעים לא
נדרט ולא כלום הוא: אמר (ורבא
באמר. כגון שהיה ככר לפניו ואמר
נזירי רשעים היינו עליו והיינו
ומשמע דה"ק היינו נזירות דמאל
דנזר הי' ק"ק היינו נזיר והא דלאמר עליו
משמע דלאמר הכי עליו קרבן והיינו

משמע דלאמר שבעה שלא אוכל היינו דהואיל דלאמר בתמלה נזירי
רשעים משמעת דהאי דהכי צ"ל למימר דדקדק של רשעים הוא
דאנז ריתחיהו נזירין נזיר ובקרבן ושבעה: ודלא. הא דלאמר
הרינו נשבעה משמע ולא נזירות: ודלא. הא דלאמר היינו
לא משמע שלא אוכל היינו אלא שבעה שאלו ממנו וכי אכל מיהו
לא מחייב משום שבעה: אי הכי. כיון דלאמר בפירוש שלא אוכל מאי
למימרא דהאי לא מייבטל למימרא דחייב משום שבעה כי אכל מיהו:
הא לא מפיק שבעה. דלא אמר בפירוש שבעה שלא אוכל אפי"ה אמרינן
ודאי שבעה קאמר: דשני ליה בין נדר לנדבה. דקתני נזירי כשרים
לא אמר כלום וכי אמר נדבותם של כשרין היו נדר ומשמע נדר אסור
אכל נדבה מותרת: דסניא טוב אשר לא תדור טוב מזה ומוס'. דהכי
דרש ר' מאיר לקרא את אשר תדור שלם טוב אשר לא תדור משמור
ולא תשלם (טוב אשר לא תדור ומשמור ולא תשלם) וטוב שאינו נזיר
כל עיקר מזה שטעם ואינו משלם ואפי' מזה שטעם ומשלים: ר' יודן
אומר טוב מזה ומוס' נזיר ומשלים. דמשמע ליה לר' יהודה דהאי טוב
אשר לקרא דלקמיה הכי דרש ליה את אשר תדור שלם טוב אשר
שטעם ומשלים טוב מאשר לא תדור ומשמור ולא תשלם והיינו דלא
כר' יהודה ודלא כר' מאיר דלאמר טוב שאינו נזיר כל עיקר דסבר
בין נזיר בין נדבה אסור ליה לאיניש למידר ואילו ר"י דלאמר שטעם
ומשלים טוב לא מפליג בין נדר לנדבה דאפילו נזיר שפיר דמי:

דאחא לאשמועינן דאי אמר נזירי כשרים היינו אפילו נזיר עובר
הרינו בלחוד והיה נזיר עובר לפניו הכי זה נזיר: ודלא היינו דאפילו
היו להו ידים שאין מוכיחות וסביבא ליה לשמואל דלא היינו ידים:
טוב מזה ומוס' שאינו נזיר כל עיקר. מנזיר ומשלים ומנזיר ואינו
כתיב טוב אשר לא תדור כלומר שהוא יתר טוב מנזיר ומשלים
משלם כלומר שמה תשכח ולא תשלם ולפיכך טוב אשר לא תדור כלל
משמע לן השכח דלא שייך בין נדר לנדבה דאי לא לאשמועינן
קרא דטוב מכולן (נדר) ומשלים: ר' יודן אומר טוב מזה ומוס' נזיר
מדה משוכחת אכל טוב אשר לא תדור משמור ולא תשלם. ואי מימא
פשיטא הי' לא תהא סבור שבעה נזיר אהא מוסף וזו ואח"כ
אם שכח או נאנסת לא הפסקת את שכרך שאין השכר נשבעת הנדר
אלא נשבעת התשלומים. כך נראה שטעם זה צ"ל נזירי רשעים

כאילו אמר היינו נזיר: עיי' בקרבן. אם היה (בהמה) מונח לפניו ואמר (עליו) נזירי רשעים עליו חייב להביא עולה:
והיינו בשבועה. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר נזירי רשעים (שלא אוכל) ממנו: ורש"א בספרי דאבינא קאמר.
ופשעא דמתניתין לענין אסור מפני דומיא דנזיר וקרבן: שתי דתיבא הא א"א שפיר שבועה פשי. קמ"ל כיון דלאמר
נזירי רשעים היו כאלו אפי' שבעה מפתיה: טוב אשר לא תדור משמור ולא תשלם. (פי' הקטנות דלדעיל
מיהו קשה לנכס מה דלא כן הוה ליה לאיניש הא קרא דלא אשר תדור שלם כיון דעיקר דרש ר"מ
מיהו נפק ומפרש ר"מ דטעם מיהו קא דרש מיהו קרא דהוה ליה למכאן טוב אשר לא תדור משמור ולא
דענא דמשמור ולא תשלם אלא לזכי כח ולא תשלם לנזיר משמור דכדק הטרדים קאמר שטעם ומשלים
מזה שטעם וזה וזה על ו (קדושין ד'.) טוב מזה ומוס'. מי שטעם ומקיים קרא כשענין
קא דרש הא נזיר ומשלים טוב יתר מזה שלא תדור:

כל כנויי פרק ראשון נדרים

ר"ן

מ.

עין מושפט
נר מצוה

א ב ג ד ה ו ז ח ט י
כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט
כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט
ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה ל"ו ל"ז ל"ח ל"ט
מ"א מ"ב מ"ג מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז מ"ח מ"ט
נ"א נ"ב נ"ג נ"ד נ"ה נ"ו נ"ז נ"ח נ"ט
ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט
ע"א ע"ב ע"ג ע"ד ע"ה ע"ו ע"ז ע"ח ע"ט

הגהות הב"ח

(א) נז' היינו בניירות
למל: (ב) שם מנדבותם
היו בניירות ובקרבן מאל
מל: (ג) ד"ה ד"ה אמר
שמאל דלאר נזון:

הגהות מהר"ב

ר"ש בנדר
א [א] נז' לא מפיק שטעם
מפוסק קמ"ל דין. מיהו
דין נמחק: [ב] בדרין
ד"ה כשהיה נזיר לא
דלאר נזירי שטעם עליו לא
שטעם. נמחק ענין עליו
וה"ז צ"ל הינו:

חוספות

פתי' בנזיר רש"י.
מפרש בגמ':
בנזיר כשרים לא אמר
כ"כ. פי' הי' אלוהי
שאלו הכוכב קיום נדבה
טעם נזירי כשרים אפי'
לא אמר כלום כיון
דכשרים לא נזיר וז"ל
ענין: בנדרים נדר
בנזיר ובקרבן. דכשרים
מתנדבים שפיר נזיר
ובקרבן דלאמרין בגמ'
אלא שבעה לא משמע
כשרים כלל משום מילא
ש"ש לנעלה: בנזיר
רשעים היינו קלי ודיוטין.
אי נאמנות הלא הם נזירי
רשעים עליו בקרבן ועליו
שפיר נזירי דלאמרין
לעיל הכי הוא עליו אסור
משום שטעם לא לקרבן
והלכך כי אמר נזיר
רשעים עליו נדר בקרבן
ופירש הי' אלוהי דלאמר
עליו כקיום וקשה דמי
דעתיך מה לא לאסור עליו
ועל נזירי רשעים הכי
לענין דאמר נזירי רשעים
עליו א"כ אהא ככר
שנפיק קאמר אי נמי מיהו
מפסקין בו לאכל וקשה
דמאי אירא משום נזיר
רשעים אפי' בעלי גרידא
היו ד לקרבן דלאמר לעיל
ואי משום דלא פירש בככר
וז' וכן לא פירש פירו
השאל נמי לא מפרש אלא
אמר דכיון דככר לפניו
אד מפסקין בו לאכל היו
ד דמפרשין למל כלל
נזיר רשעים נמי ופיק מאי
קאמר נדבותם נדר בקרבן
כיון שלענין קיום קאמר
עליו דרך כשרים לאסור
נאם נזירות ואינו
נראה לרשעים נדר בקרבן
דקאמר היינו בקרבן משם
אם היה קרבן כל דהי לזכות והשאל נחא דעלי גרידא לא מחייב להביא קרבן דהא דעלי ד לקרבן היינו דוקא
לענין קומות ונדבות נחא דקאמר הכי כקיום ואי' דלא עליו לזכות לזכות קאמר וז"ל היה לו לפרש
כדאי ועת דקאמר נזירי רשעים משמעת אגרי הפסוק לרשע ומוטא קלי דכתיב אשר לא תדור וקרא נזירותם
משם אירי מתוספתא: היינו שבועה. ככל ודאי מיהו בככר לפניו ואמר נזירי רשעים היינו דנדר שבעה שלא יאכל
היינו: היינו בניירות: מזה אמר מר דלאמר היינו נשבעת קאמר שפיר כי נזירי רשעים דכל הישג נשבעת קרא
מוטא ומיהו קשה דהא אפי' קרא קדוש וי"ל דהא לא למחל קאמרין ופסי' דנשבעת. (ק' יא.) סבר שטעם נזיר
קרא מוטא ועד מיהו הי' אלוהי דלאמר קרא קדוש הי' כשכרוב ועד דמפרש מזה או יוס אמר
אכל כיון שאמר היינו נשבעת ואינו מפרש איתא וז"ל אינו מקבל שטעם דק צירע לקנות יוס היו נזירי רשעים
לך נראה דשאל יאמר נזיר יתר מזה לא שאל לא יעט כלל:

